

גמ"ר 9390/05/13 - מדינת ישראל נגד א ס

בית משפט השלום לתעבורה בעכו
גמ"ר 9390-05-13 מדינת ישראל נ' א ס

בפני
השופט אבישי קאופמן
מדינת ישראל
בעניין:

המאשימה

נגד
א ס

הנאשמים

גזר דין

המקרה שלפניי הינו, פעם נוספת, **מקרה טראגי, בו קיפח אדם חייו בתאונת דרכים**. המדובר בתאונה **שאיננה** **ביום 12.1.12** ובאותה עת נסע המנוח, מר נביל כנאנה זכרו לברכה, מכיוון עראבה לכיוון כאבול, ברכבו של חברו, הנאשם. כשהגיע לעקומה שמאלה, חצה רכבו של הנאשם את קו ההפרדה, הסתבסב ופגע עם צידו הימני בחזית רכב מסוג פיאט שהגיע בכיוון הנגדי. כתוצאה מהתאונה נהרג המנוח ונפגעו הנאשם עצמו, אדם נוסף שהיה ברכבו וכן נהגת רכב הפיאט.

תחילה כפר הנאשם באשמה והתיק נקבע לשמיעת ראיות לחודש מאי 2014, אולם בהמשך חזר בו הנאשם והודה בעבירות המיוחסות לו.

הנאשם הופנה **לשירות המבחן** ומהתסקיר עולה כי מדובר בצעיר נורמטיבי, בלא עבר פלילי, סטודנט במכללת צפת, אשר מאז האירוע סובל מתסמונת פוסט טראומטית ונזקק לטיפול פסיכיאטרי.

שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד צו מבחן.

המאשימה התנגדה לקבלת המלצת שירות המבחן, טענה כי דרגת רשלנותו של הנאשם הינה "ממשית", ולפיכך אין הצדקה במקרה זה לחריגה מהכלל כי בגין תאונת קטלנית יש לגזור עונש של מאסר ממש. המאשימה הפנתה למספר פסקי דין וטענה כי מתחם הענישה במקרה זה הוא של מאסר לתקופה בת 8 עד 12 חודשים.

הסנגור לעומתה סבור כי יש לקבל את המלצת שירות המבחן. הסנגור טען כי במקרה דנן אין ראייה לנהיגה פרועה, עקיפה מסוכנת או מהירות מופרזת. הסנגור ציין את רקעו החיובי של הנאשם, אשר איבד בתאונה חבר ילדות וסובל מאז

מרגשות אשם. אף הסגור הפנה לפסקי דין התומכים בעמדתו וסבור כי יש להסתפק במקרה דנן במאסר בעבודות שירות.

מלאכת הענישה לעולם אינה קלה, ובמיוחד קשה היא כאשר מדובר בתאונות בהן חפים מפשע קיפחו את חייהם בעטיה של רשלנות. בדרך כלל, כמו בתיק שלפניי, מדובר בנאשם נורמטיבי, שלא התכוון ולא רצה לגרום לתאונה ולתוצאותיה. הנאשם נהג ברכבו, יחד עם חבריו, ובוודאי לא ציפה כי הנסיעה תסתיים כפי שהסתיימה, בתאונה, באובדן חייו של חברו ובפציעתו של חבר אחר.

אין ספק כי גם הנאשם עצמו מתקשה לשוב לשגרת חייו לאחר אירוע מעין זה, וכבר דנתי בתיקים בהם נאשם סבל מדיכאון ממשי לאחר התאונה עד כדי ניסיון לשים קץ לחייו. עם זאת, תהיה השפעתה של התאונה על הנאשם קשה ככל שתהיה, הרי הקושי והסבל, איתם מתמודדים בני משפחתו של הקורבן שעולמם חרב עליהם בן רגע, גדולים לאין שיעור. למרות שבעבר כבר הבעתי את ספקותי באשר לתועלת שתצמח מענישה מחמירה במניעת תאונות קטלניות בעתיד, ברור כי **מי שגרם לתאונה קטלנית חייב לתת את הדין על מעשיו והתוצאה שגרם לה, ולשאת בעונש ראוי.** בני משפחתו של המנוח זכאים לקורט נחמה בידעם שהנאשם האחראי לתאונה נענש באופן הולם ומשמעותי. כדברי בית המשפט העליון בע"פ 570/07 **חיים בן הרוש נ' מדינת ישראל**:

"גם למי שמקנן ספק בליבו אם ההרתעה בענישה מחמירה מועילה, אף שאין בידינו נתונים (שראוי היה כי יינתנו בידינו, לרבות מחקרים) - אין חולק כי יש משמעות לגמול האינדיבידואלי, ולאו מילתא זוטרתא היא...."

וכן:

"אין מקרה זהה למשנהו, אך הצד השווה הוא בקיפוד חיי אדם, שהביטוי המעט אשר בידי בית המשפט ליתן למאבק בו הוא בענישה, אכן היו מקרים בהם הורד הרף.... אך באשר לבתי המשפט, הקטל בכבישים מצדיק, משהורשע אדם, ליתן לכך ביטוי עונשי מוחשי...."

רע"פ 2955/12 **ענת הרמוס נ' מדינת ישראל**.

ההלכה המנחה שקבע בית המשפט העליון לעניין הענישה הראוי במקרה של תאונות דרכים קטלניות היא:

"קיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונות דרכים קטלניות ברשלנות. האחד, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עיקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה. השני, בדרך כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים. השלישי, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות...."

ע"פ 6755/09 **ארז אלמוג נ' מדינת ישראל**.

כלומר, **השיקול המרכזי בקביעת העונש הוא רמת הרשלנות, בעוד שנסיונותיו האישיות של הנאשם מהוות**

שיקול משני בלבד, כשהעונש הראוי בדרך כלל הינו מאסר בפועל.

מתחם הענישה -

בתיקון 113 לחוק העונשין תשע"ב-2012 נקבע עיקרון מנחה בענישה המבטא יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40ב. לחוק העונשין תשל"ז-1977). לצורך קביעת מתחם הענישה בנסיבות המקרה יש להתחשב בערך שנפגע בעקבות ביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות המקרה כמפורט בסעיף 40ט. לחוק העונשין.

ככל שמדובר בעבירות המתה קיימת פגיעה באינטרס ציבורי הראשון במעלה שהוא שמירה על קדושת חיי אדם ותחושת הביטחון של ציבור המשתמשים בדרכים באשר הם, לפיכך מקום בו מקופחים חייו של אדם ברי כי הפגיעה בערך זה היא מירבית.

החוק קובע עונש מינימלי של שישה חודשי מאסר, כאשר העונש המקסימלי הוא מאסר לתקופה של שלוש שנים בד בבד עם פסילת רישיון לתקופה מינימלית של שלוש שנים.

כאמור לעיל, המרכיב המרכזי בקביעת העונש הראוי הוא **דרגת** הרשלנות, אולם לצדה יש לדעתי לבצע אף הבחנה **בסוג** הרשלנות. האם מדובר בתאונה הנגרמת מהיסח דעת או חוסר זהירות רגעיים, שמא מדובר בהתנהגות מסוכנת מודעת או נמשכת של הנהג, כדברי בית המשפט המחוזי בבאר שבע:

יש להבחין בין התנהגות נהג, הננקטת מתוך בחירה מודעת, כגון נהיגה במהירות גבוהה, אי ציות לתמרור או לרמזור, עקיפה בפס לבן, נהיגה ברכב לא תקין וכיוצא באלה דוגמאות בהן נתונה בידי הנהג האפשרות שלא לפעול בדרך שגרמה לתאונה, לבין נהיגה מסוימת שאינה נעשית מתוך בחירת הנהג, כגון תגובה לא מקצועית להחלקת הרכב, עליה לא מקצועית משולי הדרך לכביש, כניסה לעקומה בזווית לא מתאימה, תגובה מבוהלת לאירוע מפתיע וכיוצא באלה דוגמאות בהן נגרמות תאונות על רקע חוסר מיומנות של הנהג או חוסר תשומת לב שלו לשבריר שניה. בעוד שלענישה מחמירה במקרים הראשונים יש הצדקה מוסרית ועניינית, והיא יכולה להרתיע אחרים מלנהוג באופן מודע ומבחירה, בצורה מסוכנת, הרי שאין זה מוצדק ואין זה מועיל להעניש בחומרה על נהיגה לא מיומנת או על שבריר שניה של חוסר תשומת לב, שכל אדם חשוף להן ואין הן נעשות מתוך בחירה או מזלזול בכללים.

ע"פ 4208/07 מדינת ישראל נ' נאפוז אבו שריקי.

במקרה שלפני, **על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, נגרמה התאונה עקב נסיעה במהירות שאינה תואמת את תנאי הדרך**, אשר גרמה לאובדן שליטה ברכב. עם זאת, לא הובאו בפני ראיות בדבר חריגתו של הנאשם מהמהירות הסבירה, ולא ניתן לשלול כי מדובר בחריגה מועטה, אשר גרמה בעת הכניסה לעקומה, לבלימה חזקה מהרצוי ולאובדן שליטה על הרכב.

מכאן כי באשר לסיווג הרשלנות דומה כי התנהגותו של הנאשם נופלת לסוג השני שהוזכר לעיל, כלומר אין מדובר

ברשלנות רגעית, אלא נמשכת, אשר גרמה בעקבות טעות בהמשך לתוצאה הקשה. הנאשם נהג ברכבו במורד כביש הררי מפותל במהירות שלא תאמה את תוואי הדרך ותנאיה, כאשר הוא נכנס לעקומה שמאלה. זו לא היתה נהיגה מתוך אילוץ; לא טעות בשיקול הדעת ולא החלטה שהתקבלה בשבריר שניה. הנאשם בחר לנגד דרך שנהג ועשה זאת ככל הנראה לאורך זמן, עד אשר גרם הדבר לאובדן השליטה על הרכב ולתוצאה אליה בוודאי לא פילל. לכך יש להוסיף את העובדה שהנאשם לא היה הנוסע היחיד ברכב ועימו היו, כאמור, עוד שני נוסעים. במצב דברים זה היה על הנאשם לנקוט משנה זהירות עת נהג, שכן הוא היה אחראי על שמירת חייהם ושלמות גופם של הנוסעים כמו על שלו.

משכך, מדובר ברשלנות משמעותית שבוודאי אינה ברף הנמוך ביותר.

עם זאת, משלא הוכחה המאשימה את מהירות נסיעתו של הנאשם ומידת חריגתו מהמהירות הסבירה, יש להניח לטובתו כי מדובר בחריגה מועטה וכי אובדן השליטה ברכב נבע מטעות בבלימה בכניסתו לעקומה. אולם אין להתעלם מהעובדה כי התנהגותו של הנאשם היא אשר גרמה מלכתחילה לכניסה למצב המסוכן והביאה לתאונה.

לאור האמור לעיל, ולאור הפסיקה המוכרת של בית המשפט העליון, לרבות הפסיקה אותה הגישו הצדדים לעיוני, אני קובע כי **מתחם הענישה בתיק זה הינו מאסר לתקופה שבין 6 חודשים לבין 12 חודשים, וזאת לצד פסילת רשיון נהיגה לתקופה של חמש עד עשר שנים.**

ראו לעניין זה, בין השאר ע"פ 1826/14 **רווית דוד נ' מדינת ישראל** שם נגזרו 20 חודשי מאסר על נהגת שגרמה למותו של אדם עקב עקיפה רשלנית, רע"פ 4581/14 **איתיאל סיסו נ' מדינת ישראל** שם נגזרו על הנאשמת 18 חודשי מאסר בגין תאונה בה נהרגו שני נוסעים, לאחר שנמצא כי נהגה במהירות מופרזת, עפ"ג (חיפה) 10720-06-13 **מחמד מצראווה נ' מדינת ישראל** שם נגזרו על הנאשם תשעה חודשי מאסר בגין תאונה קטלנית שנגרמה בעת עקיפת רכב אחר, ולמרבה הצער הדוגמאות רבות מספור.

חריגה ממתחם הענישה -

סעיף 40ד(א) לחוק העונשין מאפשר סטייה ממתחם הענישה אם הנאשם השתקם או יש לו סיכוי להשתקם.

במקרה שלפניי **המליץ**, כאמור לעיל, **שירות המבחן** על מאסר בעבודות שירות, תוך שילוב בקבוצה טיפולית. לאחר ששקלתי את כלל העובדות, הנסיבות והטיעונים **לא מצאתי מקום לקבלת המלצה זו.**

עם כל הכבוד לשירות המבחן הרי "המלצה זו מטבע הדברים מתמקדת בנאשם בלבד ואינה לוקחת בחשבון, מלבד שיקומו של הנאשם, את יתר השיקולים שיש לבחון בגזירת עונש ראוי המגיע לנאשם ובפרט שיקולי הגמול, המניעה וההרתעה, של הנאשם עצמו ושל עבריינים פוטנציאליים אחרים" (בג"צ 3315/04 **טל שטרית נ' ביהמ"ש המחוזי בי-ם**).

העובדה שהמערער מנהל אורח חיים נורמטיבי אינה חריגה ויוצאת דופן שעה שמדובר בעבירות תעבורה ובמיוחד כאשר מדובר בתאונות. **מרבית המורשעים בעבירות תעבורה הם אנשים מהישוב המנהלים אורח חיים תקין ונורמטיבי.** לכן **עובדה זו, כשלעצמה, אינה מצדיקה סטייה ממתחם הענישה** משיקולי שיקום. בכל מקרה, המלצת שירות המבחן, שאין חולק על חשיבות תפקידו, אינה מחייבת את בית המשפט, לו נתונה הסמכות הבלעדית ועליו האחריות הציבורית, להכריע בשאלת העונש הראוי. השיקולים המנחים את שירות המבחן בהמלצתו והשיקולים והאינטרסים שעל בית המשפט לשקול לצורך החלטתו לא בהכרח זהים וחופפים הם. אין חולק כי שיקולי שיקומו של הנאשם הינם שיקולים חשובים, ואף מצדיקים במקרה המתאים סטייה ממתחם הענישה. עם זאת, אין לומר כי בכל מקרה של אדם נורמטיבי יש לקבל עונש של עבודות שירות בלבד. לא מצאתי במקרה דנן נימוק מיוחד המצדיק מהכלל לפיו יש לגזור על מי שגרם תאונה קטלנית עונש של מאסר ממש. לא מצאתי כי מדובר בנסיבות מיוחדות בהן גזירת עונש ראוי תביא לפגיעה בנאשם שמעבר לפגיעה בכל נאשם אחר עליו יגזר עונש מאסר. אין המדובר בעברין משוקם, אין המדובר במי שנגמל משימוש בסמים או בבעל אישיות חלשה במיוחד. מובן כי קיים סיכון שחשיפה לגורמים עבריינים בכלא תביא לפגיעה בנאשם, אולם אמירה זו נכונה לגבי כל אדם. שירות בתי הסוהר אמון על מלאכת שיבוץ האסירים והטיפול בהם, לרבות הליכי שיקום, גם במסגרת המאסר וחזקה כי הנאשם דנן לא ישובץ יחד עם עבריינים "כבדים", אלא עם אנשים נורמטיביים כמוהו, אשר חטאו באופן חד פעמי.

באופן דומה דחה בית המשפט העליון ברע"פ 2995/12 **פלונית נ' מדינת ישראל** בקשת הנאשמת להימנע משליחתה למאסר בפועל למרות נסיבות אישיות קשות וחשש שילדיה יישלחו למסגרות רווחה לתקופת המאסר. נקבע כי מבלי להקל ראש בהשלכות הצפויות ממאסרה של המבקשת, נסיבות העניין אינן מצדיקות הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל. באופן דומה אישר לאחרונה בית המשפט העליון שלושה גזרי דין של מאסר בפועל בעניינים של שלושה אזרחים נורמטיביים, אשר כולם הציגו סיפור אנושי נוגע ללב וקבע כי אין מנוס מגזירת עונש מאסר של ממש. רע"פ 2996/13 **טטיאנה ניאזוב נ' מדינת ישראל**.

קביעת העונש הספציפי לנאשם דנן:

כמפורט לעיל, מצאתי כי רמת רשלנותו של הנאשם אינה נמוכה, וגם אם אינה גבוהה, אינה ברף המאפשר הטלת עונש של עבודות שירות בלבד. לטובת הנאשם יש להביא בחשבון את עברו, נסיבותיו האישיות ויש מקום להביא בחשבון את העובדה כי הנאשם גרם בהתנהגותו למותו של חבר. עובדה זו בוודאי תמשיך ותעיק עליו לכל ימי חייו ותרתיע אותו מנהיגה פזיזה הרבה יותר מכל עונש שיוטל עליו על ידי.

בהתחשב בכל האמור לעיל, ועל אף דחיית המלצת שירות המבחן להטלת עונש מאסר בעבודות שירות, ראיתי לנכון בכל זאת **להקל עם הנאשם במידה מסוימת** ולהטיל עליו מאסר של ממש לתקופה של חמישה חודשים בלבד, וזאת לצד עונש של פסילת רשיון נהיגה למשך שש שנים.

אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

חמישה חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יתייצב למאסרו בבית המעצר קישון ביום 6.9 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנדון לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 9787377 - 08, 9787336 - 08.

אני דן את הנאשם ל - **6 חודשים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים**, לבל יעבור בתקופה הנ"ל עבירה של גרימת מוות ברשלנות, או עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של **שש שנים** (מעבר לפסילה המנהלית).

הפסילה תחושב מיום הפקדת רשיון הנהיגה בהתאם להחלטה בדבר פסילה עד תום ההליכים שניתנה ביום 17.6.13.

בנסיבות לא ראיתי מקום לגזירת עונשים נוספים.

לשם הבטחת התייצבותו לריצוי עונשו יחתום הנאשם על ערבות ע"ס 10,000 ₪, וכן יפקיד בתוך שלושה ימים ערבות צד ג' על סכום דומה. כמו כן ניתן כנגד הנאשם צו עיכוב יציאה מהארץ. אם לא ימלא הנאשם את התנאים שלעיל, ייעצר ויתחיל בריצוי עונשו באופן מיידי.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי בחיפה.

ניתן היום, 20 ב-20 יולי 2015, במעמד הנאשם, בא-כוחו עו"ד לידאווי וב"כ המאשימה מתמחה גב' שחאדה.